

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება
საბაზო საფეხური
წლიური პროგრამა

საბაზო საფეხურის სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების პროგრამა სარეკომენდაციო ხასიათისაა და აჩვენებს სტანდარტის მოთხოვნათა რეალიზების შესაძლო გზებს. პროგრამა შედგება შემდეგი ნაწილებისაგან:

<p>სასწავლო თემა -</p> <p>სასწავლო თემა წარმოადგენს ფუნქციურ კონტექსტს, რომელიც სტანდარტის შედეგების, ცნებებისა თუ კონკრეტული საკითხების ინტეგრირებულად და ურთიერთდაკავშირებულად სწავლების საშუალებას იძლევა. თითოეული თემის ფარგლებში, შეძლებისდაგვარად, უნდა დამუშავდეს სტანდარტის ყველა შედეგი.</p>
<p>თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ცნებები -</p> <p>ცნებები განსაზღვრავს იმ არსებით ცოდნას, რომელსაც მოსწავლე საგნის ფარგლებში უნდა დაეუფლოს.</p>
<p>თემატური საკვანძო შეკითხვები -</p> <p>თემატური საკვანძო შეკითხვები გამომდინარეობს საფეხურებრივი საკვანძო შეკითხვებიდან და დაისმის თემის კონკრეტულ კონტექსტში. მათი ფუნქციაა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მოსწავლის წინარე ცოდნის გააქტიურება, ცნობისმოყვარეობის გაღვივება, პროვოცირება ახალი ცოდნის შესაძენად; • სასწავლო თემის შედეგზე ორიენტირებულად სწავლა-სწავლების უზრუნველყოფა; • თემის სწავლა-სწავლების პროცესში შუალედური ბიჯების/ეტაპების განსაზღვრა. საკვანძო შეკითხვა წარმოადგენს მაორგანიზებელ ელემენტს, რომელიც სასწავლო თემის ფარგლებში ასრულებს გაკვეთილ(ებ)ის მიზნის როლს.
<p>აქტივობები</p> <p>მიმდინარე დავალებების ტიპების/ნიმუშების ჩამონათვალი, რომლებიც შეიძლება იყოს გამოყენებული გაგება-გააზრების პროცესების ხელშესაწყობად, ასევე ცოდნის ათვისების, განმტკიცებისა თუ შეჯამების მიზნით.</p> <p>კომპლექსური/პროექტული დავალებათა იდეების ჩამონათვალი</p> <p>კომპლექსური/პროექტული დავალებები წარმოადგენს იმგვარ აქტივობებს, რომელთა შესრულება მოითხოვს სხვადასხვა ცოდნათა ინტეგრირებულად გამოყენებას ფუნქციურ კონტექსტებში.</p>
<p>შეფასების ინდიკატორები -</p> <p>შეფასების ინდიკატორები სტანდარტის შედეგებიდან გამომდინარეობს და აჩვენებს, რა უნდა შეძლოს მოსწავლემ კონკრეტული თემის ფარგლებში. სხვა სიტყვებით, ინდიკატორები წარმოადგენს კონკრეტულ თემაში რეალიზებულ შედეგებს. ინდიკატორებში დაკონკრეტებულია ცოდნის ის სავალდებულო მინიმუმი, რომელსაც მოსწავლე თემის ფარგლებში უნდა დაეუფლოს. შეფასების ინდიკატორებზე დაყრდნობით ყალიბდება კრიტერიუმები შეფასების რუბრიკებისთვის.</p>

მკვიდრი წარმოდგენები -

მკვიდრი წარმოდგენები განისაზღვრება სტანდარტის შედეგებზე დაყრდნობით. ეს არის ზოგადი წარმოდგენები, რომლებიც თემის შესწავლისას უნდა ჩამოყალიბდეს მოსწავლის ხანგრძლივ მეხსიერებაში მის (მოსწავლის) წინარე წარმოდგენებზე დაყრდნობით, რათა მას თემის ფარგლებში დასახული მიზნების მიღწევა გაუადვილდეს. მკვიდრი წარმოდგენები აზროვნების საყრდენია გაგების აქტების განსახორციელებლად.

თემატური ბლოკი: **გარემო და ხელოვნება**

სარეკომენდაციო თემები კლასების მიხედვით:

VII კლასი - **ბუნებრივი და ადამიანის შექმნილი გარემო**

VIII კლასი - **განსხვავებული ხედვა**

IX კლასი - **ახლის ძიება**

თემატური ბლოკი: **ადამიანი ხელოვნებაში**

სარეკომენდაციო თემები კლასების მიხედვით:

VII კლასი - **ადამიანი - ხელოვნების ობიექტი**

VIII კლასი - **ადამიანის შინაგანი სამყარო**

თემატური ბლოკი: **საზოგადოება და ხელოვნება**

სარეკომენდაციო თემები კლასების მიხედვით:

VII კლასი - **ხელოვნება და ყოველდღიურობა**

VIII კლასი - **ხელოვნება - ინფორმაციის წყარო**

IX კლასი - **ხელოვნება - ზემოქმედებისა და კომუნიკაციის საშუალება**

სარეკომენდაციო თემები	საათების სავარაუდო რ-ბა	სარეზერვო დრო
VII კლასი		
ბუნებრივი და ადამიანის შექმნილი გარემო	20 საათი	4 საათი
ადამიანი - ხელოვნების ობიექტი	18 საათი	4 საათი
ხელოვნება და ყოველდღიურობა	20 საათი	4 საათი
VIII კლასი		
განსხვავებული ხედვა	12 საათი	4 საათი
ადამიანის შინაგანი სამყარო	12 საათი	4 საათი
ხელოვნება - ინფორმაციის წყარო	14 საათი	4 საათი
IX კლასი		
ახლის ძიება	20 საათი	7 საათი
ხელოვნება - ზემოქმედებისა და კომუნიკაციის საშუალება	20 საათი	8 საათი

VII კლასი

თემატური ბლოკი: გარემო და ხელოვნება

სასწავლო თემა: ბუნებრივი და ადამიანის შექმნილი გარემო	საათების სავარაუდო რაოდენობა: 20 სთ + 4
ზოგადი ცნებები	
სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები სახვითი ხელოვნების საშუალებები (ელემენტები) (მაგ.: ფერი: ფერისა და ტონის გრადაცია; კოლორიტი; ხაზი: სხვადასხვა ტიპის და სისქის, კონტური; ფაქტურა).	
სახვითი ხელოვნების ხერხები (პრინციპები) (მაგ.: კომპოზიციური განაწილება, სივრცე, პერსპექტივა (ხედვის წერტილი, ჰორიზონტის ხაზი, თავშეყრის წერტილი), თანაფარდობა, მასშტაბი, პროპორცია, აქცენტი).	
სახვითი ხელოვნების დარგები და ჟანრები დარგები (მაგ.: ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, არქიტექტურა, დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნება). ჟანრები (მაგ.: პეიზაჟი, ნატურმორტი, ყოფითი).	
სახვითი ხელოვნების ტექნიკა <i>შეირჩევა თემატური ბლოკის შესაბამისად დაგეგმილი აქტივობების მიხედვით.</i>	
სხვადასხვა ეპოქის/მიმდინარეობის ხელოვნება <i>ეპოქები/მიმდინარეობები და შესაბამისი ხელოვნების ნიმუშები შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i>	
საკვანძო შეკითხვები <ul style="list-style-type: none"> • რატომ არის მნიშვნელოვანი გარემოზე დაკვირვება? • რატომ გაჩნდა ხელოვნების სხვადასხვა დარგი? • რას და რატომ გამოსახავენ ადამიანები? • რა საშუალებებით გამოსახავენ ადამიანები გარემოზე დაკვირვების შედეგებს? • როგორ შემიძლია გამოვიყენო მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები გარემოზე დაკვირვების შედეგებისა და საკუთარი დამოკიდებულების გადმოსაცემად? • შეუძლია თუ არა ადამიანის შემოქმედებას ზეგავლენა მოახდინოს გარემოზე და როგორ? • როგორ იყენებს ადამიანი ბუნებრივ რესურსებს შემოქმედებით საქმიანობაში?	
აქტივობები	
იდეები კომპლექსური/პროექტული დავალებებისთვის	
შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს: <ul style="list-style-type: none"> • დააკვირდეს გარემოს (ბუნებას, ადამიანის შექმნილს) და დაკვირვების შედეგად აღძრული შთაბეჭდილებები, იდეები, ემოციები, გრძნობები შემოქმედებითად ასახოს ნამუშევარში (ს.გ.საბ.1); • ნამუშევრის შექმნისას, შეარჩიოს და გამოიყენოს შესაბამისი მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები და ხერხები (ხაზის, ფერის, ლაქის, ფორმის გამომსახველობითი შესაძლებლობები, პერსპექტივა, მასშტაბი, კომპოზიციური განაწილება, თანაფარდობა და სხვ.), ჩვეული ან ექსპერიმენტული მასალა და ტექნიკა (ს.გ.საბ.1,2); • წერილობით ან ზეპირად აღწეროს, როგორ იყენებს ადამიანი ბუნებრივ რესურსებს შემოქმედებით საქმიანობაში; მოიძიოს ბუნებრივი რესურსები და მათი გამოყენებით შექმნას ნამუშევარი (ს.გ.საბ.1,2,3,4); • წერილობით ან ზეპირად გააანალიზოს საკუთარ/სხვის ნამუშევარში გამოყენებული მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები და ხერხები (ხაზის, ფერის, ლაქის გამომსახველობითი	

შესაძლებლობები, პერსპექტივა, მასშტაბი, კომპოზიციური განაწილება, თანაფარდობა და სხვ.) და ისაუბროს საკუთარ ემოციებზე (ს.გ.საბ.3);

- გამოთქვას ვარაუდი ხელოვნების დარგებისა და ზოგიერთი ჟანრის (პეიზაჟი, ნატურმორტი, ყოფითი) გაჩენის შესაძლო მიზეზების შესახებ და ისაუბროს, თუ როგორ იცვლებოდა პეიზაჟის, ნატურმორტის გამოსახვის თავისებურებები დროსთან ერთად, მოიყვანოს რამდენიმე მაგალითი და ჩამოაყალიბოს (ზეპირად და წერილობით) საკუთარი დამოკიდებულება (ს.გ.საბ.4).

მკვიდრი წარმოდგენები

- გარემო ადამიანის შემოქმედებაზე ახდენს გავლენას, ადამიანის შექმნილი კი ზემოქმედებს გარემოზე;
- გარემო ადამიანის მუდმივი ინტერესისა და დაკვირვების ობიექტია უძველესი დროიდან დღემდე; დაკვირვება მნიშვნელოვანია გარესამყაროს შესაცნობად;
- გარემოდან მიღებულ შთაბეჭდილებებსა და დაკვირვების შედეგებს ადამიანი იყენებს საკუთარ ნამუშევრებში იდეების გადმოსაცემად და თვითგამოხატვისთვის;
- გარესამყაროს ასახვას ნამუშევარში სხვადასხვა დროს სხვადასხვა მიზანი და ფუნქცია ქონდა;
- უძველესი დროიდან დღემდე გარემომცველ სამყაროს ადამიანები მრავალფეროვანი მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხებით, მასალითა და ტექნიკით ასახავენ;
- გარემო და მისადმი ჩემი დამოკიდებულება ნამუშევარში მრავალი განსხვავებული ხერხით შეიძლება გადმოვცე.

თემატური ბლოკი: ადამიანი ხელოვნებაში

სასწავლო თემა: ადამიანი - ხელოვნების ობიექტი	საათების სავარაუდო რაოდენობა: 18 სთ + 4
ზოგადი ცნებები და საკითხები	
<p>სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები</p> <p>სახვითი ხელოვნების საშუალებები (ელემენტები) (მაგ.: ფერი: ცივი და თბილი, ფერისა და ტონის გრადაცია, ფორმა: უტრირებული, ფაქტურა, შუქ-ჩრდილი).</p> <p>სახვითი ხელოვნების ხერხები (პრინციპები) (მაგ.: პროპორცია).</p> <p>სახვითი ხელოვნების დარგები და ჟანრები</p> <p>დარგები (მაგ.: ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება).</p> <p>ჟანრები (მაგ.: პორტრეტი, ყოფითი).</p> <p>სახვითი ხელოვნების ტექნიკა:</p> <p><i>შეირჩევა თემატური ბლოკის შესაბამისად დაგეგმილი აქტივობების მიხედვით.</i></p> <p>სხვადასხვა ეპოქის/მიმდინარეობის ხელოვნება</p> <p><i>ეპოქები/მიმდინარეობები და შესაბამისი ხელოვნების ნიმუშები შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i></p>	
საკვანძო შეკითხვები	
<ul style="list-style-type: none"> • რატომ და როგორ გამოსახავდნენ ადამიანებს? • რა ხერხების გამოყენებით შეიძლება გადმოვცეთ ადამიანის გარეგნული თუ შინაგანი მახასიათებლები/ თვისებები? • რა შეიძლება გავიგოთ ხელოვნების ნიმუშებიდან ადამიანებისა და მათი ყოველდღიური ცხოვრების შესახებ? • როგორ შეიძლება გამოვსახო ადამიანი (გარეგნობა, ხასიათი, სოციალური სტატუსი და სხვ.)?	
აქტივობები	
იდეები კომპლექსური/პროექტული დავალებებისთვის	
შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს:	
<ul style="list-style-type: none"> • ადამიანის გამოსახვა შესაბამისი გამომსახველობითი საშუალებებისა და ხერხების (ნახევარტონები, ფაქტურა, პროპორცია, დეტალი და სხვ.), სხვადასხვა მასალის და ტექნიკის გამოყენებით (ს.გ.საბ.1,2); • გააანალიზოს პორტრეტში გამოყენებული მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები და ხერხები და იმსჯელოს, რის გადმოცემა სურდა ავტორს მათი საშუალებით (გარეგნობა, ხასიათი, სოციალური სტატუსი და სხვ.) (ს.გ.საბ.3); • განიხილოს პორტრეტის ან ყოფითი ჟანრის წარმოშობის მიზეზები (ს.გ.საბ.4); • შეადაროს ერთმანეთს რომელიმე ორი ეპოქის, დარგის, სტილის, მიმდინარეობის ნაწარმოებები (პორტრეტები, ყოფითი ჟანრის), იმსჯელოს მსგავსება-განსხვავებებზე, თავისებურებებზე (ს.გ.საბ.4).	
მკვიდრი წარმოდგენები	
<ul style="list-style-type: none"> • ადამიანი (გარეგნობა, ხასიათი, სოციალური მდგომარეობა და სხვ.) და მისი ყოველდღიური ცხოვრება სხვადასხვა ეპოქისა და კულტურის ხელოვნების მუდმივი ინტერესის ობიექტია; • ადამიანის გამოსახულება სხვადასხვა დროსა და კულტურაში სხვადასხვა მიზნითა და დანიშნულებით იქმნებოდა; • როგორც უძველესი დროიდან დღემდე, ჩვენც შეგვიძლია ადამიანის გამოსახვა მრავალფეროვანი მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხებით, მასალითა და ტექნიკით.	

<p>სასწავლო თემა: ხელოვნება და ყოველდღიურობა</p>	<p>საათების სავარაუდო რაოდენობა: 20 სთ + 4</p>
<p>ზოგადი ცნებები და საკითხები</p> <p>სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები სახვითი ხელოვნების საშუალებები (ელემენტები) (მაგ.: ხაზი, ფერი, ფორმა) სახვითი ხელოვნების ხერხები (პრინციპები) (მაგ.: რიტმი, ელემენტების განმეორებადობა, სიმეტრია-ასიმეტრია, პროპორცია). სახვითი ხელოვნების დარგები და ჟანრები დარგები: მაგ.: დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნება, ლანდშაფტური არქიტექტურა, გრაფიკა; სახვითი ხელოვნების ტექნიკა <i>შეირჩევა თემატური ბლოკის შესაბამისად დაგეგმილი აქტივობების მიხედვით</i> სხვადასხვა ეპოქის/მიმდინარეობის ხელოვნება <i>ეპოქები/მიმდინარეობები და შესაბამისი ხელოვნების ნიმუშები შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i></p>	
<p>საკვანძო შეკითხვები</p> <ul style="list-style-type: none"> • სად და როგორი სახით გვხვდება ხელოვნება ჩვენ გარშემო? • რა ფუნქცია აქვს ხელოვნებას ყოველდღიურ ცხოვრებაში? • რა განასხვავებს ხელოვნების ნიმუშს უბრალო საგნისგან, ნივთისგან? • რა ფაქტორები ახდენს გავლენას ხელოვნების ნიმუშის იერსახეზე? • შეიძლება თუ არა ჩემ მიერ შექმნილი ნამუშევარი გამოვიყენო ყოველდღიურ ცხოვრებაში? 	
<p>აქტივობები</p> <p>იდეები კომპლექსური/პროექტული დავალებებისთვის</p>	
<p>შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • შექმნას დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნების ნამუშევრები, აირჩიოს და გამოიყენოს შესაბამისი მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები, ხერხები, მასალა და ტექნიკა (ს.გ.საბ.1,2); • წერილობით და სიტყვიერად გააანალიზოს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშები, რომლებიც ყოველდღიურ ცხოვრებაში ხვდება და გამოთქვას საკუთარი დამოკიდებულება (ს.გ.საბ.3); • რამდენიმე მაგალითის საფუძველზე გააანალიზოს ყოველდღიური საგნების, ნივთების ესთეტიკური მხარე და იმსჯელოს, რა ფაქტორებს შეიძლება მოეხდინა გავლენა მათზე (ს.გ.საბ.3); • ამოიცნოს და შეადაროს ერთმანეთს სახვითი ხელოვნების სხვადასხვა დარგის ნიმუშები (მაგ.: დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნება, ლანდშაფტური არქიტექტურა, ანიმაცია და სხვ.) გამოყენებული გამომსახველობითი ხერხების, მასალის, ტექნიკის მიხედვით; იმსჯელოს მათ დანიშნულებაზე (ს.გ.საბ.3,4); • შეადაროს ორი სხვადასხვა კულტურის რომელიმე გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუში და იმსჯელოს მსგავსება-განსხვავებებზე (ს.გ.საბ.3,4). 	

მკვიდრი წარმოდგენები

- უმველესი დროიდან დღემდე ხელოვნება ადამიანის ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი იყო;
- ხელოვნების ნიმუშები სხვადასხვა მიზნითა და დანიშნულებით იქმნებოდა;
- ხელოვნება ყოველდღიურ ცხოვრებაში სხვადასხვა სახით გვხვდება;
- ყველაფერი, რასაც ადამიანი ქმნის, ხელოვნების ნიმუში არ არის, თუმცა ჩვეულებრივი ნივთები შეიძლება ხელოვნების ნიმუშად ვაქციოთ;
- ყოველდღიური საგნების, ნივთების ესთეტიკურ მხარეზე სხვადასხვა ფაქტორმა შეიძლება მოახდინოს გავლენა (ფუნქცია/დანიშნულება, მასალის თვისებები, მასალის ხელმისაწვდომობა, კულტურული თავისებურებების გავლენა, ხელოვანის მხატვრული ხედვა/ შემოქმედებითი მიდგომა, სტილი, მოდა და სხვ.).
- მრავალი განსხვავებული ხერხით შეიძლება შევქმნა ნამუშევარი, რომელსაც ყოველდღიურ ცხოვრებაში გამოვიყენებ.

VIII კლასი

თემატური ბლოკი: გარემო და ხელოვნება

სასწავლო თემა: განსხვავებული ხედვა	საათების სავარაუდო რაოდენობა: 12 სთ+ 4
<p>ცნებები და საკითხები</p> <p>სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები და ხერხები <i>შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით</i></p> <p>სახვითი ხელოვნების დარგები და ჟანრები <i>შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით</i></p> <p>სახვითი ხელოვნების ტექნიკა <i>შეირჩევა თემატური ბლოკის შესაბამისად დაგეგმილი აქტივობების მიხედვით</i></p> <p>სხვადასხვა ეპოქის/მიმდინარეობის ხელოვნება <i>ეპოქები/მიმდინარეობები და შესაბამისი ხელოვნების ნიმუშები შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i></p>	
<p>საკვანძო შეკითხვები</p> <ul style="list-style-type: none"> • იცვლებოდა თუ არა დროსთან ერთად გარესამყაროს ასახვის გზები და ხერხები? • რა განაპირობებს ხელოვანის მიერ გამომსახველობითი საშუალებების, ხერხების, მასალისა და ტექნიკის არჩევანს? • რა ფაქტორებმა შეიძლება მოახდინოს გავლენა ნამუშევრის მხატვრულ ფორმაზე (სტილზე, მიმდინარეობაზე, შესრულების მანერაზე, მხატვრულ-გამომსახველობით საშუალებებზე, ხერხებზე)? • როგორ შეიძლება გამოიყენოს ხელოვანმა მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები, მასალა, ტექნიკა ჩანაფიქრის, საკუთარი დამოკიდებულების, წარმოდგენების გადმოსაცემად?	
<p>აქტივობები</p> <p>იდევნი კომპლექსური/პროექტული დავალებებისთვის</p>	
<p>შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • შექმნას ნამუშევარი სხვადასხვა მხატვრულ სტილში (მაგ.: სქემატური, სტილიზებული), ჩანაფიქრის შესაბამისად შეარჩიოს მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები, ხერხები, მასალა, ტექნიკა (ს.გ.საბ.1,2); • გააანალიზოს, როგორ არის გამოყენებული სხვადასხვა სტილის, მიმდინარეობის, დროის ნამუშევარში გამომსახველობითი საშუალებები, ხერხები, მასალა და ტექნიკა ჩანაფიქრის განსახორციელებლად (ს.გ.საბ.3,4); • გააანალიზოს, როგორ იცვლებოდა დროთა განმავლობაში გარესამყაროს ასახვის გზები ხელოვნებაში (ს.გ.საბ.3,4); • შეადაროს ერთმანეთს ხელოვნების რამდენიმე სტილი, მიმდინარეობა, იმსჯელოს მათ მხატვრულ მახასიათებლებზე, გამოთქვას საკუთარი დამოკიდებულება (ს.გ.საბ.4); • სიტყვიერად და წერილობით იმსჯელოს ხელოვნების ნიმუშებზე სხვადასხვა კონტექსტის გავლენის შესახებ (ს.გ.საბ.4).	
<p>მკვიდრი წარმოდგენები</p> <ul style="list-style-type: none"> • ხელოვანები განსხვავებულად გადმოსცემენ გარესამყაროსადმი საკუთარ დამოკიდებულებას, წარმოდგენებს; • გარესამყაროს ასახვის მრავალი გზა და ხერხი არსებობს;	

- ნამუშევრის მხატვრულ ფორმას (სტილს, მიმდინარეობას, შესრულების მანერას, მხატვრულ-გამომსახველობით საშუალებებს, ხერხებს) სხვადასხვა ფაქტორი განაპირობებს;
- მხატვრულ-გამომსახველობით საშუალებებს, ხერხებს, მასალას, ტექნიკას მხატვრული ჩანაფიქრის შესაბამისად ვირჩევთ.

თემატური ბლოკი: ადამიანი ხელოვნებაში

სასწავლო თემა: ადამიანის შინაგანი სამყარო	მინიმალური საათების რაოდენობა: 12 სთ+ 4
<p>ზოგადი ცნებები და საკითხები</p> <p>სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები სახვითი ხელოვნების საშუალებები (ელემენტები) (მაგ.: ფერი: კონტრასტული, მონათესავე, ინტენსიური, ნეიტრალური, ფერისა და ტონის გრადაცია, კოლორიტი; ხაზი). სახვითი ხელოვნების ხერხები (პრინციპები) (მაგ.: სტატიკა-დინამიკა, კონტრასტი, კომპოზიციური განაწილება, აქცენტი). სახვითი ხელოვნების დარგები და ჟანრები დარგები (მაგ.: ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება). ჟანრი (<i>შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით</i>). სახვითი ხელოვნების ტექნიკა <i>შეირჩევა თემატური ბლოკის შესაბამისად დაგეგმილი აქტივობების მიხედვით</i> სხვადასხვა ეპოქის/მიმდინარეობის ხელოვნება <i>ეპოქები/მიმდინარეობები და შესაბამისი ხელოვნების ნიმუშები შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i></p>	
<p>საკვანძო შეკითხვები</p> <ul style="list-style-type: none"> • როგორ იყენებენ ადამიანები ხელოვნებას თვითგამოხატვისთვის? • როგორ გვეხმარება შემოქმედება საკუთარი თავის შეცნობაში? • როგორ გამოსახავდნენ ადამიანის შინაგან სამყაროს ხელოვნები სხვადასხვა დროს? • მე როგორ შეიძლება გამოვხატო ჩემი ემოციები, განწყობა, აზრები, იდეები ხელოვნების საშუალებით? • რა შეიძლება გავიგოთ ადამიანის ან მისი შინაგანი სამყაროს შესახებ მისი ნამუშევრებით? 	
<p>აქტივობები</p> <p>იდეები კომპლექსური/პროექტული დავალებებისთვის</p>	
<p>შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ერთი ან რამდენიმე მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალების, ხერხის (შუქ-ჩრდილი, კოლორიტი, ფაქტურა, სხვადასხვა ტიპის ხაზი, მონასმი, კონტრასტი, კომპოზიციური განაწილება, აქცენტი, დეტალი, პოზა, ჟესტი, მიმიკა და სხვ.) გამოყენება პორტრეტში ემოციის, განწყობილების გადმოსაცემად (ს.გ.საბ.1); • სახვითი ხელოვნების დარგის, ჟანრის, მხატვრული ხერხების, მასალის და ტექნიკის შერჩევა საკუთარი ჩანაფიქრის, იდეის გადმოსაცემად ნამუშევარში და მსჯელობა სახვით ხელოვნებაზე, როგორც თვითგამოხატვის საშუალებაზე (ს.გ.საბ.2,3); • ერთი ან რამდენიმე ხელოვნების ნიმუშის საფუძველზე მსჯელობა, თუ როგორ გამოსახავდნენ ადამიანების შინაგან სამყაროს სხვადასხვა დროს (ს.გ.საბ.3,4); 	

<ul style="list-style-type: none"> გაანალიზოს რამდენიმე ხელოვნანის შემოქმედება და იმსჯელოს, აისახა თუ არა და რა სახით მათ ნამუშევრებში იმ კულტურის გავლენა, რომლის წარმომადგენლებიც არიან (ს.გ.საბ.3,4).
<p>მკვიდრი წარმოდგენები</p> <ul style="list-style-type: none"> სახვითი ხელოვნება არავერბალური კომუნიკაციის ერთ-ერთი ფორმაა; ხელოვნების საშუალებით შესაძლებელია როგორც შინაგანი სამყაროს ასახვა, ისე გარემომცველი სამყაროსადმი საკუთარი დამოკიდებულების გადმოცემა; შინაგანი სამყაროს ასახვა და გარემომცველი სამყაროსადმი საკუთარი დამოკიდებულების გადმოცემა შესაძლებელია მრავალი სხვადასხვა ფორმით (მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხებით, მასალით, ტექნიკით და სხვ.); ადამიანები შინაგან სამყაროს სხვადასხვა დროს სხვადასხვანაირად გამოსახავდნენ; ეროვნული კულტურის გაცნობით საკუთარი თავის უკეთ შეცნობა შეიძლება.

თემატური ბლოკი: საზოგადოება და ხელოვნება

სასწავლო თემა: ხელოვნება - ინფორმაციის წყარო	მინიმალური საათების რაოდენობა: <i>14 სთ + 4</i>
<p>ზოგადი ცნებები და საკითხები</p> <p>სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები და ხერხები სახვითი ხელოვნების ხერხები (პრინციპები) (მაგ.: რიტმი, ძირითადის გამოყოფა, კომპოზიციური განაწილება) სახვითი ხელოვნების დარგები და ჟანრები დარგები (მაგ.: ფერწერა (მოზაიკა, ვიტრაჟი, გრაფიტი, მინიატურა), გრაფიკა (ბეჭდვითი), ქანდაკება, არქიტექტურა, დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნება). ჟანრები (მაგ.: ყოფითი, ისტორიული) სახვითი ხელოვნების ტექნიკა (<i>შეირჩევა თემატური ბლოკის შესაბამისად დაგეგმილი აქტივობების მიხედვით</i>) სხვადასხვა ეპოქის / მიმდინარეობის ხელოვნება <i>ეპოქები/მიმდინარეობები და შესაბამისი ხელოვნების ნიმუშები შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i></p>	
<p>საკვანძო შეკითხვები</p> <ul style="list-style-type: none"> რა ინფორმაცია შეიძლება მივიღო ხელოვნების ნიმუშებით? შეიძლება თუ არა კომუნიკაცია ხელოვნების საშუალებით? როგორ მოგვითხრობს ხელოვნება ამბავს? მე როგორ შეიძლება მოვყვე ამბავი/ ისტორია მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებების, ხერხების, მასალის, ტექნიკის გამოყენებით? რა შეიძლება გავიგოთ სხვადასხვა ეპოქისა და კულტურის შესახებ ხელოვნების საშუალებით? როგორ შეიძლება გადმოვცეთ რაიმე მოვლენისადმი საკუთარი დამოკიდებულება ხელოვნების ნიმუშის საშუალებით? 	
<p>აქტივობები</p> <p>იდევნი კომპლექსური/პროექტული დავალებებისთვის</p>	
<p>შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს:</p>	

- გადმოსცეს ნამუშევარში რაიმე ამბავი, შერჩიოს და გამოიყენოს შესაბამისი მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები, ხერხები, მასალა, ტექნიკა საკუთარი ჩანაფიქრის, დამოკიდებულების უკეთ გადმოსაცემად (ს.გ.საბ.1,2);
- გააანალიზოს რომელიმე ეპოქის ან კულტურის ხელოვნების ნიმუში და იმსჯელოს, რა ინფორმაცია მიიღო მისი მეშვეობით (ს.გ.საბ.3);
- იმსჯელოს ხელოვნებაზე, როგორც, კულტურათმორისი დიალოგის საშუალებაზე, მოიყვანოს რამდენიმე მაგალითი (ს.გ.საბ.3,4);
- იმსჯელოს კულტურის/ კულტურების ან ეპოქების ურთიერთგავლენაზე რამდენიმე მაგალითის საფუძველზე (ს.გ.საბ.4).

მკვიდრი წარმოდგენები

- ხელოვნების ნიმუშების საშუალებით ბევრი ინფორმაციის მიღება შემიძლია;
- ხელოვნება კომუნიკაციის ერთ-ერთი საშუალებაა;
- სახვითი ხელოვნების საშუალებით სხვადასხვა ამბის გადმოცემა შეიძლება;
- ამბის გადმოსაცემად სხვადასხვა დროში სხვადასხვა ხერხს იყენებდნენ;
- სათქმელის, იდეების, ინფორმაციის გადმოსაცემად სხვადასხვა მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალება, ხერხი, მასალა, ტექნიკა, თანამედროვე საკომუნიკაციო ციფრული ტექნოლოგია შეიძლება გამოვიყენო.

IX კლასი

თემატური ბლოკი: გარემო და ხელოვნება

სასწავლო თემა: ახლის ძიება	საათების სავარაუდო რაოდენობა: 20 სთ+ 7
ზოგადი ცნებები და საკითხები სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები და ხერხები <i>შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i> სახვითი ხელოვნების დარგები და ჟანრები <i>შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i> სახვითი ხელოვნების ტექნიკა <i>შეირჩევა თემატური ბლოკის შესაბამისად დაგეგმილი აქტივობების მიხედვით.</i> სხვადასხვა ეპოქის ხელოვნება <i>ეპოქები/მიმდინარეობები და შესაბამისი ხელოვნების ნიმუშები შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i>	
საკვანძო შეკითხვები <ul style="list-style-type: none"> • რატომ და როგორ იცვლებოდა ხელოვნება სხვადასხვა ეპოქაში? • რატომ და როგორ შეიცვალა ხელოვნება XX-XXI საუკუნეებში? • არის თუ არა განსხვავება ადრეულ ეპოქებში მიმდინარე ცვლილებებსა და თანამედროვე ხელოვნებაში მიმდინარე ცვლილებებს შორის? • როგორ გამომსახველობით საშუალებებს იყენებენ თანამედროვე ხელოვანები? • როგორ შეიძლება გამოვიყენო თანამედროვე მიდგომები, მასალები და საშუალებები ნამუშევრის შექმნისას? • რა გზებით შეიძლება ვეზიარო ხელოვნებას? • მომავალში რა გზებით შეიძლება განვითარდეს ხელოვნება?	
შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს: <ul style="list-style-type: none"> • გააანალიზოს, რა უბიძგებდა ადამიანს ახლის ძიებისკენ ხელოვნებაში, მოიყვანოს რამდენიმე მაგალითი (ს.გ.საბ.3,4); • ჩანაფიქრის შესაბამისად შექმნას ნამუშევრები თანამედროვე ხელოვნების მიდგომების (სტილი, მასალა, ტექნიკა, კონცეფციები, პრინციპები და სხვ.) გამოყენებით (ს.გ.საბ.1,2); • გააანალიზოს, რა ცვლილებები განიცადა თანამედროვე ხელოვნებამ და იმსჯელოს მათ გამომწვევ მიზეზებზე (ს.გ.საბ.3,4); • გააანალიზოს თანამედროვე ხელოვნება (მხატვრული მიმდინარეობები, სტილები, ფორმები/ დარგები) და მისი გამომსახველობითი საშუალებები, ხერხები რამდენიმე ნიმუშის მაგალითზე (ს.გ.საბ.3,4); • იმსჯელოს, რა ფორმით ხვდება ხელოვნებას ყოველდღიურ ცხოვრებაში და როგორ შეუძლია მასთან ზიარება (ს.გ.საბ.3,4).	
მკვიდრი წარმოდგენები <ul style="list-style-type: none"> • ახლის ძიება ახასიათებს ყველა ეპოქას; • XX-XXI საუკუნეებში მიმდინარე მოვლენებმა რადიკალური ცვლილებები გამოიწვია თანამედროვე ხელოვნებაში (<i>მსოფლმხედველობა, ტექნიკური პროგრესი, გლობალიზაცია და სხვ.</i>); • ცვლილებებმა გამოიწვია ხელოვნების ახალი ფორმების/ დარგების გაჩენა; • თანამედროვე ხელოვანები იყენებენ თვითგამოხატვის მრავალფეროვან, უჩვეულო ფორმებს და გამომსახველობით საშუალებებს, ხერხებს; • ადამიანი ხელოვნებას სხვადასხვა გზით შეიძლება ეზიაროს.	

თემატური ბლოკი: საზოგადოება და ხელოვნება

<p>სასწავლო თემა: ხელოვნება - ზემოქმედებისა და კომუნიკაციის საშუალება</p> <p style="text-align: right;"><i>მინიმალური საათების რაოდენობა: 20 სთ+8</i></p>
<p>ზოგადი ცნებები და საკითხები</p> <p>სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი საშუალებები და ხერხები სახვითი ხელოვნების საშუალებები (ელემენტები) (მაგ.: ფერი: კონტრასტული; ხაზი). სახვითი ხელოვნების ხერხები (პრინციპები) (მაგ.: მასშტაბი, პროპორცია, კონტრასტი, სტატიკა-დინამიკა, ძირითადის გამოყოფა, კომპოზიციური განაწილება).</p> <p>სახვითი ხელოვნების ტექნიკა <i>შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i></p> <p>სახვითი ხელოვნების დარგები და ჟანრები დარგები (მაგ.: ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, არქიტექტურა, დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნება).</p> <p>სხვადასხვა ეპოქის ხელოვნება <i>ეპოქები/მიმდინარეობები და შესაბამისი ხელოვნების ნიმუშები შეირჩევა თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i></p>
<p>საკვანძო შეკითხვები</p> <ul style="list-style-type: none">
• რატომ შეიძლება მოახდინოს ხელოვნების ნიმუშმა ადამიანზე გარკვეული შთაბეჭდილება?
• როგორ იყენებს ძალაუფლებას/ ხელისუფლებას ხელოვნებას საზოგადოებაზე ზემოქმედებისთვის?
• როგორია ხელოვნების ზემოქმედების უნარი ინდივიდუალურად ადამიანზე და მთელ საზოგადოებაზე?
• როგორ განსხვავდება თანამედროვე და ძველი ხელოვნება ადამიანებზე ზემოქმედების საშუალებების გამოყენების მხრივ?
• როგორ იყენებს საზოგადოება ხელოვნებას მიმდინარე მოვლენებზე რეაგირებისთვის?
• შეიძლება თუ არა და როგორ მოახდინოს ხელოვნებამ გავლენა საზოგადოებაზე, მის წარმოდგენებზე, დამოკიდებულებებზე, შეხედულებებზე?
• როგორი ხერხები შეიძლება გამოვიყენოთ ნამუშევარში საზოგადოებაზე/ სხვებზე გარკვეული ზემოქმედების მოსახდენად?
• აქვს თუ არა კავშირი სახვითი ან გამოყენებითი ხელოვნების დარგებს ხელოვნების სხვა დარგებთან (ლიტერატურა, თეატრი, ფოტოგრაფია, კინო)?
<p>შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს:</p> <ul style="list-style-type: none">
• შეადაროს ორი ან რამდენიმე ეპოქა ან კულტურა საზოგადოებაზე ზემოქმედების საშუალებების მიხედვით (ს.გ.საბ.4);
• ნამუშევარში გამოიყენოს ის მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები, რომელსაც შერჩეულ ეპოქასა ან კულტურაში იყენებდნენ ადამიანზე ზემოქმედების მოსახდენად (მასშტაბი, პროპორცია, კონტრასტი, ძირითადის გამოყოფა და სხვ.) (ს.გ.საბ.1,4);
• გააანალიზოს თანამედროვე ხელოვნების საზოგადოებაზე ზემოქმედების ფორმები და მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები (ს.გ.საბ.3,4);
• შეარჩიოს თანამედროვე ხელოვნების სასურველი ფორმა (მაგალითად, პერფორმანსი, ინსტალაცია და სხვ.) და გამოხატოს საკუთარი დამოკიდებულება ამა თუ იმ მოვლენის, ფაქტის, წარმოდგენის მიმართ (ს.გ.საბ.1,2,4).
<p>მკვიდრი წარმოდგენები</p> <ul style="list-style-type: none">
• ხელოვნება ადამიანზე ზემოქმედების ძლიერი საშუალებაა;
• ხელოვნება - ადამიანებს შორის ურთიერთობის საშუალება, უნივერსალური ენაა;
• სხვადასხვა ეპოქასა და კულტურაში ზემოქმედებისთვის ხელოვნებას სხვადასხვანაირად იყენებდნენ;
• სახვითი ხელოვნების მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხების მიზანმიმართული გამოყენებით ადამიანზე, საზოგადოებაზე გარკვეული ზემოქმედების მოხდენა არის შესაძლებელი.